

„Sloga“

izhaja vsak prvi, tretji in četrti četrtek meseca, ter velja po pošti prejemanja ali na dom pošiljana skupaj z

„Goriškim Vestnikom“

za vsa leta gld. 3.—
 „pol leta“ 1.50
 „četrt“ .75
 Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština.
 Posamične številke po 6 kr., dobivajo se v Stolni, Semeniški in Solški ulici.

Upravništvo in uredništvo: Morellijeva ulica, štev. 22.

SLOGA

„Sloga“ je — nesloga tlače — torej slozimo se!

„Sloga“

prinaša osnanila na četrti strani od katerih se plača za štiristopenjsko povzročilo po 7 kr., če se jednokrat tiskajo; po 6 kr. če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiskajo.

Za celoletne oglase po pogodbi.

Dopisi pošiljajo se uredništvu; reklamacije in naročila upravništvu.

Nefrankovana pisma se zavrnejo.

Rokopisi se ne vračajo.

Železnica Predel-Ture.

Pred kratkem je izšla v Gorici knjižica: „Die Predel-Tauern-Bahn. Promemoria über die in der Grafschaft Görz-Gradisca projektirten Bahnen, und zwar I. über die Predel-Tauern-Bahn, II. über die drei Bačthal-Wocheiner Linien, III. über die Idriathal-Bahn, IV. über die Wippacherthal-Bahn und V. über die Divača-Laak-Loibl-Bahn, mit besonderer Berücksichtigung der Theilstrecke St. Lucija-Predel-Tarvis, sowie der gegen dieselbe angeblich obwaltenden strategischen Bedenken. Herausgegeben vom Local-Comité für den Predelbahn-Bau in Flitsch.“

Vsebinska knjižica je izborna in vsega uvažanja vredna in zasluži, da bi je primorski, kranjski in koroški listi preresetali na vse strani, ali žal, da dosedaj se tega ni lotil še nijeden list.

Nepoznani pisatelj prične z glavno črto, namreč z črto Predel-Ture ter dokazuje, da je ta črta od vseh projektiranih prog najkrajša zveza Trsta s Solnogradsko, z južno in sredno Nemčijo ter da je za Trst z ozirom na trgovino najprikladnejši, kajti trgovino teh dežel kakor tudi ono severne Tirolske, Švice in drugih na severozapadu ležečih krajev bi se pridobilo z to zvezo, ker je najkrajši, to pa je pri trgovini glavna stvar. Ako se hoče sedaj po železnici priti iz Trsta v Solnograd, more se potovati po velikanskem ovinku skozi Ljubljano, Maribor, Beljak, Franzensfeste, Inmost, Kufstein in Rosenheim; za to pot, ki je dolga 966 km. potrebuje se z brzovlakom 22 ur; ko bi se zgradila pa proga Predel-Ture potrebovalo bi se iz Trsta v Solnograd, dolgotraj 349 km., samo 10 ur. A proga bi se morala zgraditi iz Trsta v Devin po Vallonske dolini v Gorico čez Predel; z to črto bi se zmanjšala dolgotrajnost iz Trsta do Predela za 10 km.

Bohinjska proga in sicer črta, katere bi se pri Potoku spojila z Rudolfovo železnico ter peljala čez Trbiž in Beljak v Solnograd bila bi dolga 391 km.; črta od Potoka skozi Bistrice po Rožni dolini, Föderlach in Beljak v Solnograd 363 km., a ona iz Potoka po Rožni dolini, Celovec, Beljak-Solnograd celotno 394 km. Te tri variante Bohinjske železnice so toraj daljši kakor proga čez Predel za 42, oziroma 14 in 35 km. Ako bi se pa dala Bohinjske železnice ravno črto na Češko, bi ta proga nikakor ne bila v korist Trstu, ker bi izzok drugih poti za Trst ne bilo zadostno tereta, od katerega je jedino odvisna rentabilnost železnice. Železnica po Idrijske ali Vipavske dolini meni pisatelj, bi državnim interesom ne odgovarjala; mi smo gledali obeh prog drugih misli, katere bomo svoječasno razvili. Potem ko pisatelj ovrže tudi progo Divača-Loka-Ljubno pride do zaključka, da je in ostane jedino le črta Predel-Ture najkrajša zveza Trsta v Solnogradom, južno in sredno Nemčijo, z severno Tirolsko, Švico, Francozsko i. t. d.

Pisatelj potem opisuje koristij in dobiček, kateri bi prinašala proga Trst-Predel. Trgovina Trsta, Gorice, Beljaka, Solnograda in bližnjih krajev bi se jako povzdignila in oživela. Posebno bi ta proga pospešila in oživela trgovino Gorice, Soške doline in nje postranskih dolin kakor tudi Koroške in sosednih dežel. Prebivalstvo teh krajev je sedaj siromašno in ubožno, z železnico pa bi prišla v te kraje industrija in obrt, tudi bi se razni pridelki ložj izvažali ter tako prinašali več dobička.

Vstanovile bi se obrtne šole; zgradilo bi se več in boljših občinskih cest; dobivale bi se boljše in cenejši za življenje potrebne reči. Pomnožile bi se ljudske in druge šole, po deželi, v okrajih in po občinah nastavljeni uradniki bi se ložje in boljše plačevali, da bi zamogli vsaj po človeško živeti; sezidale bi se ubožnice in bolnišnice, namestili bi se toliko potrebni zdravniki i. t. d. Prihajalo bi na Goriško, posebno v gore radi naravnih lepot mnogo tujcev, kateri bi pustili v deželi lepih denarjev.

Pisatelj razpravlja še koristi svetovne kupčije in trgovine, katere bi se s zgradbo Predelske železnice navezala na Trst ter preide na štete, katere bi ta železnica imela za deželo in državo. V prvi vrsti omenja strategijske pomislike glede železnice Predelske, kateri bi peljali od Sv. Lucije naprej ob Idrijske meji ter bi jo sovražnik lahko razdeljal in to pri Zagbi iz Učeske in pri Kobariidu iz Nedizijske doline. Proti temu razlogu nevede pisatelj, da je sedaj Avstrija v zvezi z Italijo in se toraj napada od te strani ni nadjeti. Ako bi pa Italija in

Avstrija tudi ne bili več mejsebojno zavezane, se ni bati napada od italijanske države, kajti Italija je sama zase preslaba za tak korak, pomoč pa bi jej mogla priti jedino iz Francije, na to pa pri mejsebojnem sovražstvu in nasprotovanju obeh držav še misliti ni; ako bi se pa vendar le sprijaznile, morala bi naša diplomacija preprečiti nam sovražne nakane. Vojaške oblasti v prejšnjih časih niso bile mnenja, kakor sedaj, da se ob državni meji ne sme graditi železnice iz strategičkih ozirov. Za to trditev navaja pisatelj več izgovorov, med drugimi tudi progo južne železnice iz Trsta v Trbiž, katero se od morske strani prav lahko uniči. Ljudstvo ne veruje, da se Predelska železnica ne zida iz vojaško-strategičnih ozirov in to tem manj, ker je vlada za časa, ko sta si Avstrija in Italija nasprotovali že trikrat resno mislila na zgradbo te črte; ljudstvo je marveč prepričano, da zgradbo te proge zapredujejo močnejši akcijonarji južne železnice.

Pisatelj opisuje nadalje prehode iz Italije in navetnje, kako bi se lahko zabranil italijanski vojski od Kobarida do Predela prehod; ker so ta razpravljanja čisto vojaška in bi toraj naše čitatele ne zanimali ter je nekateri tudi ne razumeli, je opustimo.

Kot drugi vzrok, da se Predelska železnica ne zida, se navajajo politični razlogi, kakor da bi se z direktno zvezo južne in srednje Nemčije v naše čisto slovenske kraje prijavilo mnogo Nemcev ter da bi se škodilo Hamburške trgovini, s čemur bi se razdražilo Nemčijo. Ta je pa za dolgo časa od Francoske in Rusije tako odvisna, da si mora našo prijateljstvo na vsak način ohraniti. Pri zgradbi koristnih železnicih prog se nijedna država ne ozira na drugo, zakaj bi se toraj ozirala Avstrija na Nemčijo. Tudi nimajo stranske države nikake pravice mešati se v naše notranje zadeve. Pisatelj misli, da bi nemški novonastajenci nam v narodnem oziru ne bili škodljivi, ker Nemec se hitro asimilira z narodom mej katerim živi; tudi bi se z njih pomočjo ložje preprečilo rovanje iredente, katero najbolj pospešuje do sedanja finančna in trgovinska politika. Stroški Predelske železnice bili bi za 7—10 milijonov manjši kakor oni Bohinjske ter bi se ložje amortizovali.

Železnico po Idrijske dolini do Logatca ali Postojne pisatelj odločno zavrača, ker se mu ne vidi v nijednem oziru koristna; tudi Vipavska železnica ni v milosti, akoprem bi Vipavske doline in Gorici prinašala nekatere koristi, a nikakor ne takih kakor črta čez Predel; istotako ne odgovarja niti trgovinskem niti strategičnim zahtevam črta Divača-Loka. Državnim, deželnim, narodnim, političnim, trgovinskim in vojaškim zahtevam odgovarja toraj jedino le črta Predel-Ture. Za nje zgradbo naj se dela na vse kriplje in naj se opuste malenkostne in lokalne želje, ako imamo to črto, potem je še-le misliti na sekundarne proge.

Strogo vojaški ugledni in strokovni list „Reichswehr“ na Dunaju z dne 28. decembra m. l. razpravlja v enakem smislu železniško progo Predel-Ture ter zaključuje svoj obširni članek z besedami: „Ta železnica bi stala okoli 60 milijonov. Mislimo, da bi državi prinašala tak dobiček, da bi se morala zaprijeti nje graditev, ako bi se moralo najeti i državno posojilo.“

Kaj želimo in zahtevamo.

„Triester Zeitung“ je v svoji številki z dne 18. decembra m. l. pozvala primorske Slovence, naj jej naznanijo svoje želje in zahteve. Mi smo Triesterci že naznanili nekatere konkretne želje in opravljene zahteve goriških Slovencev, a do sedaj še nismo dobili odgovora. Da pa gospodi uredniki Triesterce ne pozabijo stavljenega nam pitanja, nadaljevali bomo v vsakej številki naše želje in zahteve.

Danes stavimo Triesterci in predsedniku višjega deželnega sodišča v Trstu vprašanje, ali jim je znan ministerijski odlok z dne 15. marca 1862, v katerem je odločno izrečeno, da se mora v kazenskih zadevah z stran-

*) Mi z gospodom pisateljem nismo enakih misli. Vipavsko železnico potrebuje vojna uprava, ker je črta Nabrežina — Trbiž od morske strani ekspozirana. Vojno ministerstvo je pripoznalo strategično urodnost te proge, ker nastoja, da se zgradi z normalnim tirom; morala se boče torej zgraditi ta proga prej ali slej, nje zgradba bi stala samo tretjino druge proge. Sicer pa jedna črta nikakor ne izključuje druge.

Opomba ured.

kami slovanske narodnosti obravnavati v slovanskem jeziku; da morajo biti sodišča tako sestavljena, da razumejo vsi sodniki obtoženca, ako hočejo njega zadevo razpravljati. Osojbe državnega odveta mora na to delati in skrbeti, da se zatožencu pojasni predmet obtožbe v njegovem jeziku; morajo se razsodbe in motivi obtožencu v njegovem jeziku prijaviti. To je jeden ministerijski odlok.

Druga ministerijalna naredba z leta 1886. tiče se specijelno Goriškega. Ta naredba določuje, domnevno, da so sodnijski činovniki slovenskega jezika zmorni, da s slovenskimi strankami v nje jeziku obravnavajo in pišejo zapisnike, ter nalaga kot navodilo za slovenskega jezika nezmožnim uradnikom, da se prične slovenskemu jeziku vsaj toliko, da sprejmejo v zapisnik glavne točke.

V novejšem času se je pokazalo, da se sodnije na Goriškem ne ravnavajo po teh naredbah. Okrajna sodnija v Ajdovščini ravna se je nekoliko časa po teh odlokih, v novejšem času pa ne več, akoprem ima sposobnih uradnikov. Zapisniki se napravljajo v nemščini, akoravno je sodnijski okraj popolnoma slovenski. Kaj je prouzročilo to najnovejšo postopanje tamošnjega okrajnega sodišča? Nič bolje ni pri okrajnih sodnijah v Kanalu, Bovecu in v Cerknem. Da, v Kanalu se delajo še celo z italijanskimi strankami, ako kedaj kaka k sodnji pride, izjeme ter se piše zapisnik v italijanski, z Slovenci pa v nemščini. Čudno!

Pri državnem odvetaštvu v Gorici so nameščeni posamezni uradniki, ki so slovenskega jezika popolnoma zmožni, a uzlic temu dela se slovenskim strankam krivica s tem, da morajo poslušati obtožnice v jeziku, katerega ne razumejo, toraj tudi ne vedo česa se jih obdoljuje. To smo navedli samo za to, da pokažemo, kako se tolmači član 19. osnovnega zakona in kako se spolnjeti navedeni ministerijski naredbi.

Ako bi se Italijanom taka krivica godila, kaj ne bi vsega počeli ter ropotali, da je čuje celi svet. Slovenci pa smo potrpežljivi, čakamo in mledujemo za kako drobtinico jednakopravnosti. A dalje tako ne gre; Slovenci moramo odločno zahtevati, kar je nam v postavih zagotovljeno; tudi mi smo avstrijski državljani, in še kake, tudi mi plačujemo davke, imamo toraj pravico, da se nas sodi v našem jeziku, kajti uradniki, katere plačujemo z našimi šulji, so zaradi nas tukaj in ne obratno.

Radovedni smo, zakaj se je opustilo slovensko uradovanje pri sodnijah; Triesterca, tukaj imaš zopet nekoliko na tvoje vprašanje, odgovori nam jedenkrat v trojem zamotanem, prerokovalnem tonu!

Deželni zbor Goriški.

Minoli terek bila je tretja seja, katere so se udeležili vsi poslanci, izuzemši na smrt bolnega Mahorčiča; tudi poslušalcev, posebno Italijanov, bilo je toliko, kakor se pri nobeni letošnji seji.

Slovenski poslanci čitajo svoje referate v obeh jezikih, zakaj je pa dr. Verzegnani s s predčital samo italijanski del svojega referata o premembi cestnega zakona in prepuštil čitanje dotičnega slovenskega zakonskega načrta uradniku opravljajočemu službo deželnega tajnika? To ne gre!

Zakaj je dež. poslanec dr. Pajer predčital svoj referat o volilnem pravu ljudskih učiteljev samo v italijanskem jeziku? Kaj Slovenci nimamo večino v deželi? To je ošabno preziranje, katero si pripovemo. Italijanski poslanci naj se naučijo tudi slovenskega jezika, ali pa naj prepušče svoje sedeže drugim sposobnejšim osebam. Kar se tiče referata dr. Pajerja, pričakovalo se je, da stavi dr. Lovisoni predlog, naj se izroči ta zadeva dotičnemu odseku v poročanje. A dr. Lovisoni je molčal kakor riba in s tem pokazal, koliko mu je mar za ljudske učitelje.

Slovenski poslanec dr. Abram je poročal o podpori 1000 gold. cestnemu odboru korminskemu za most čez Reko pri Dobri. Deželni zbor je to podporo dovolil že leta 1881., ali ker tadanjši predsednik cestnega odbora korminskega ni bil naklonjen Bricem, je ta zadeva zaspala. Dr. Abram je poročal le v italijanskem jeziku. On je podpisal interpelacijo poslanca Grčca glede rabe nemščine pri volitvah, a poročal v italijanskem jeziku!

Imeli bi še mnogo za povedati, a ostavimo za prihodnjic, in grajamo le postopanje nekaterih Slovencev, kateri dajo pri zborovanju prednost tujemu, italijanskemu jeziku. Kaj si mislijo glede tega italijanski zastopniki? Da smo Slovenci krotke ovčice, katere se sme dragevolje pestiti in skubiti.

Deželni glavar otvori sejo ob 5^{1/2} uri. Prečita in verificira se zapisnik zadnje seje.

Deželni glavar naznanil namestništveni dopis, po katerem se nalaga deželnomu zboru, da izvoli komisijo za uravnavo zemljičnega davka. Člani se bodo volili v jedrej prihodnjih sej.

Deželni glavar prečita ravno peticije, med temi prošnjo občine Prvatiče, da bi se ločila od Dornberške občine ter postala samostojna. Občine srednje in zgornje Soške doline prosijo za zgradbo Predelske železnice. Nastopna brzojava in peticijo v tej zadevi vročil je deželnomu zboru visokorodni g. Alfred grof Coronini.

Brzojava se glasi:

B o v e c, 10. januarja. Vsi župani Bolškega, Kobariškega in Tolminskega okraja kakor tudi odbor za zgradbo Predelske železnice želijo se visokemu deželnomu zboru osebno predstaviti. Ker pa je potovanje radi velikega snega nemogoče; prosijo po tej poti, da bi se podpisala jedino prava železniška črta Predel-Ture. Župan: J o n k o.

B o v e c, 15. januarja. Zabrani valod velikega snega osebno se visokemu deželnomu zboru predstaviti, dovoljuje si ta odbor kot zastopnik celoga bolškega okraja po tej poti ponižno prošnjo: Visoki deželni zbor naj izvoli storiti vse potrebne korake, da se zgradi Predelska železnica, katere je jedino prava ne samo za našo deželo, temveč tudi za celo državo važna, in za zgornjo Soško dolino bistvenega pomena. A k c i j s k i o d b o r z a P r e d e l s k o ž e l e z n i c o.

Peticija se glasi:

Visoki deželni zbor! Ker se radi slabih poti ni mogoče, osebno predstaviti visokemu deželnomu zboru prosijo župani srednje in zgornje Soške doline, visoki deželni zbor naj blagovoli kolikor mogoče uplaviti in najtopleje priporočati pri visoki vladi, da se v najkrajši dobi dodela užo pred leti zagotovljena Predelska železnica. V Tomiun, 10. januarja 1895. Po naročilu vseh županov srednje in zgornje Soške doline, C a s a f u r a, župan.

Poslanec Blasij Grčca prečita nastopno:

Interpelacija

poslanca Blasija Grčca in tovarišev do Njagove Vzvišenosti gospoda ministra notranjih zadev radi nemških zapisnikov pri prvotnih volitvah za dopolnilno volitev enega poslanca v deželni zbor goriški meseca avgusta 1894.

Volilna skupina kmetov občin v okolici Goriški je dne 27. avgusta 1894. izvrševala dopolnilno volitev enega poslanca v deželni zbor. Prve dni avgusta so se vršile prvotne volitve. Pri teh so c. k. vladni komisariji jako postrežljivo podpirali volilne komisije. Oni so v vseh občinah napravili zapisnike; komisijam ni bilo treba, nego predložiti zapisnik podpisati. C. k. vladni komisariji so a seboj nosili kamnotiskane zapisnike. To je vse lepo; ne more se pa odobrovati, da so bili vsi ti zapisniki pisani v nemškem jeziku. To ni pravilno, to žali postavo in narod.

Volilna skupina kmetov občin v okolici Goriški obsega samo slovenske občine izuzemši furlanski Ločnik. V vseh občinah pa so c. k. vladni komisariji pisali oziroma predložili kamnotiskani zapisnik v jeziku, ki ni navaden v teh občinah, ki tudi ni deželni jezik — v nemščini.

To postopanje c. k. vladnih komisarijev očitno ni pravilno in se ne tjema z postavnimi naredbami, ki določujejo sestavljanje zapisnikov v jeziku dotičnih strank. Uvaževati je pa tudi, da to postopanje c. k. vladnih komisarijev je ude volilne komisije sililo k podpisu zapisnika, kateri vedno njihi ni razumela. Ta sila sicer ni bila taka, da bi se jej volilna komisija ne bila mogla upreti. Džanski se je uprla volilna komisija v Jempasu, ter zahtevala in dosegla slovenski pisan zapisnik. Bila pa je vendar moralna sila, koji so se drugod udale volilne komisije, deloma iz spoštovanja do osebe c. k. vladnega komisarja, deloma iz prirojene slovenske krotkosti, ter so podpisale nemški zapisnik.

Tam kjer so c. k. vladni komisariji se nadejali upora, so ga skušali preprečiti z

prilagojeno. V Čepovanu n. p. je c. k. vladni komisar utolažil volilno komisijo z izgovorom, da ima s seboj za vse občine enake formulare v nemškem jeziku; v Lohovcu, da je doma pozabil slovenske obrazce. Opisano postopanje c. k. vladnih komisarjev pa tudi šali slovenski narod, ker ga ponižuje, in daje močno moralčno podporo vsem onim, ki se trudijo in delujejo na to, da bi se odrekla in uzela enakopravnost slovenskemu jeziku v javnosti.

Razni faktorji so ravno pretečeni čas v Gorici in drugod na Primorskem se tem pogumneje borili zoper enakopravnost slovenskega jezika v javnih uradih in zavodih, ker cutijo v preziranju slovensčine od strani vladnih organov močno moralčno zaslombo. Naravno, da tako postopanje c. k. vladnih činovnikov globoko žali vedno zvesti slovenski narod.

Dostavlja se končno, da neporabljeni izvodi kamnotiskanih formularov se rabijo pri c. k. okrajnem glavarstvu v Gorici za zavrtke uradnih pismen.

Opisano dejstvo sili podpisane, da uprašajo Njegovo Vзвиšenost gospoda ministra notranjih zadev:

1. Je-li visoka c. k. vlada naročila volilnim komisarjem zapisnike prvotnih volitev za dopolnilno volitev enega deželnega poslanca v Goriški okolici meseca avgusta 1894. pisati v nemščini, ali so to c. k. vladni komisarji storili iz lastnega nagiba?

2. Kedo je dal kamnotiskat formulare omenjenih zapisnikov?

3. Hoče-li visoka c. k. vlada pri bodočih volitvah vladnim komisarjem naročiti, da ne smejo volilne komisije milti pisati nemške zapisnike.

Manj Grča,

Alfred Coronini, dr. Rojic, dr. Gregorčič, dr. J. Tonkli, dr. N. Tonkli, dr. Abram, Klavčič, Kocijančič.

Deželni glavar izroči to interpelacijo vladnemu zastopniku.

Poslanec grof Alfred Coronini-Cronberg stavi do Njegove Vзвиšenosti gospoda deželnega glavarja nastopno vprašanje.

„Železniškemu odseku, ki je bil voljen v drugi seji sedanjega zasedanja, so se oddale prošnje in predlogi glede železnic in cest, ki so za vsa dežela velike važnosti. Zato se mi zdi potrebno, da bi ta odsek kmalu začel svoje posvetovanje, ki se lahko precej na dolgo raztegne. Ker pa ta odsek ni imel do sedaj še nobene seje, dovoljujem si postaviti do Njegove Vзвиšenosti gospoda deželnega glavarja vprašanje:

Kdaj se skliče železniški in cestni odsek k svoji prvi seji?

Gosp. deželni glavar odgovori hitro na to vprašanje priporočevaje odsekem naj pridno delajo. Dolžnost sklicati seje odsekov je dotičnih predsednikov, ker pa železniški in cestni odsek do sedaj še ni držal nobene seje, bode imel prvo v petek, 18. t. m., ob tretji uri popoldne.

Preide se na dnevni red.

Dr. Verzeznassi poroča o premembli cestnega zakona in sicer, da se premeni prvi odstavek § 22. cestnega zakona z dne 21. maja 1894. šte. 13 dež. zakona nastopno:

§ 22. Vrh tega ima izmed udov katere občine, ki imajo v zmlislu naslednjega § 23. pravico voliti in izvoljen biti, tisti, kateri plačuje v dotičnem skladovnem okraju največ neposrednega davka, če tudi ni izvoljen, ima pravico, da stopi kot ud sam ali po pooblaščenca v odbor ter v njem glasuje.

Se sprejme enoglasno.

Poslanec dr. Pajer poroča o volilnem pravu učiteljev ljudskih šol; ker se nihče ne oglasi in se tudi nobenega dotičnega predloga ne stavi, mora se smatrati predlog kot odklonjen.

Poslanec dr. Abram poroča, da bi se z novo dovolila podpora 1000 gold. cestnemu odboru Korminskemu za most čez Reko v bližini Dobre. Se dovoli.

S tem je dnevni red izčrpan, deželni glavar zaključil sejo in objavi, da bo prihodnjo naznanil pismeno.

V tajnej seji razgovarjalo se je baje o komisiji glede uravnave zemljišnega davka in o akciji deželnega zbora glede zgradbe Predelske železnice.

Mi se od akcije deželnega zbora prav malo nadjamo, ako se bodo seje še dalje le tendensko držale. Zdi se nam, da gosp. deželni glavar posnema koalicio in predsednika državnega zbora in da ima namen, vsa dela deželnega zbora v zadnjem trenutku opraviti s parnim strojem.

..

V torek popoldne je imel sejo petičjski odsek, v katerej so se izročile petičje do deželnega zbora dotičnim referentom. Prošnje dijakov za podporo izročile so se večinoma dru. Venutiju; petičje glede cest pa dru. Abram; druge prošnje pa med ostale člane odseka.

Po dovršeni tajnej seji zbrala sta se finančni in pravni odsek ter so se razdelili referati. V finančnem odseku se je izročila prošnja „Sloge“ za podporo obrtne nadaljevalne šole dr. Gregorčiču; je toraj v dobrih rokah.

Jutri v petek ima, kakor že rečeno, prvo sejo železniški in cestni odsek, čegar predsednik je dr. Josip Tonkli.

V ponedeljek, 21. t. m., ima sejo ob treh popoldne finančni odsek.

Bodoča seja deželnega zbora bo najprej v torek, 22. t. m.

Deželni proračun za l. 1895.

Akoprem imamo Slovenci na Goriškem večino; glavni deželni odbor ne pripoznava našega jezika enakopravnim z italijanskim. Pred nami leži tiskan deželni proračun za leto 1895, v italijanski, ker deželni odbor slovensčine ne pozna. Čudimo se jedino le slovenskim deželnim odbornikom, da se ne postavijo za to, da bi se deželni proračun obelodanil tudi v njih jeziku. Tudi ne razumemo slovenskih deželnih poslancev, da se pusté terorizirati in ne zahtevajo odločno, da deželni odbor spoštuje jezik večine v deželi in mu prizna ono mesto, katero mu gre po zakonu. Od slovenskih poslancev pričakujemo in zahtevamo, da bodo v bodoče znali uveljaviti enakopravnost slovenskega jezika v deželnem zboru, v deželnem odboru kakor ne manjše tudi pri deželnih uradih.

Deželni proračun kaže potrebsčin	gold. 231.817
Dohodkov	94.610
Primankljaj	137.207,
Potrebe:	

Deželni zbor	gold. 2.355
Upravni stroški	23.736
Stroški dež. nepremičnega prem.	1.451
Poljedelski in obrtni stroški	3.784
Stroški za javno varnost	16.510
Zdravstveni stroški	3.550
Dobrodelni zavodi	98.798
Stroški za izobrazbo in uzgoj	25.637
Podpore skladovnim cestam	10.150
Vojaske stroški	1.396
Deželni dolg	18.091
Razni stroški	9.159
Izvanredne potrebe	17.200

V proračunu potrebsčin nas zbadajo posebno neke točke, v prvej vrsti stroški za stenografa z 150 gold. in sicer za to, ker je stenograf nameščen samo za italijansko. Zakaj se ne ustanovi tudi mesto slovenskega hitropisca, mami mi Slovenci nimamo pravice zahtevati, da zvemo doslovno kaj in kako se v deželnem zboru v našem jeziku razpravlja? Nadjamo se, da se bode za prihodnjo zasedanje preskrbel tudi slovenski stenograf!

V proračunu je dalje svota 1000 gold. kot deželni prinos za nadaljevalno obrtno šolo. Ker ta šola niti najmanj ne spolnjuje pogojev, pod katerimi se jej je dovolila ta podpora iz deželnega zaklada, se nadjamo, da bode deželni zbor dovolil tudi slovenske obrtne nadaljevalne šole, katero udržujemo mi Slovenci iz lastnih dobrovoljnih doprinosov, enako podporo. Ako deželni zbor slovenske šole te podpore ne dovoli, slovenski poslanci ne smejo glasovati za subvencijo italijanske šole. Pravica je za vse jednaka!

Tretjič je v proračunu navedena tudi svota 525 gold. kot podpora Goriškemu muicijiju za udržavanje glasbene šole. S kako pravico podpira dežela to šolo? Ako občinski svet Goriški potrebuje to šolo, naj jo udržuje sam; dežela nima od te šole, v katerej se goji le narodno sovraštvo, nikakega dobička; neumljivo je toraj, zakaj bi dežela doprinala za nje udržavanje. Mi smo toraj odločno zoper to podporo.

Proračunu čuditi se mora tudi vsak pameten človek, kako se more zahtevati plačo 1500 gold. za vodjo kmetijske šole, italijanski oddelek, ker to mesto ni popolneno kakor tudi ne mesto asistenta — z 900 gold. A naša državljanska pamet se zgubi, ko čitamo v proračunu svoto 1000 gold. za asistenta — ravnatelja slovenskega oddelka kmetijske šole. Kaj mi Slovenci nimamo večine v deželi? In Vi nam hočete oktrojirati asistenta za ravnatelja? Kaj nismo enakopravni in ali se ne peča večina slovenskega prebivalstva z kmetijo? In Vi se drznete slovenskemu oddelku kmetijske šole dati za ravnatelja asistenta, namesto pravega ravnatelja kakor pri italijanskem oddelku! Kaj mislite, da smo na glavo padli gospodi členi deželnega odbora, da nam predložite tak proračun? Slovenski oddelek kmetijske šole je tudi brez asistenta! Kaj pomeni to? Zakaj ne razpišete izpraznjenih mest? Kake nakane imate? Sposobnih kompetentov je zadostno! Polagano toraj gospoda deželnega odbora, mi nismo več slepe miši.

Nas Slovencev je v deželi dvakrat toliko kakor Italijanov. Zakaj imata pa slovenski in italijanski oddelek kmetijske šole enako število stipendijev iz deželnega zaloga? Ako imajo Italijani 8 stipendij, nam jih gre po pravici 16. Odgovorite nam na to gospoda!

Zakaj je mesto deželnega tajnika že tako dolgo izpraznjeno, a vendar stavite v proračun njegovo plačo z 1200 gold. že več let? Kam gre ta denar? Prosimo odgovora. Taki proračuni se nam nikakor ne dopadejo, ker niso v nijednem obziru jasni ter prosimo, da se nam za bodoče leto predloži natančen in jaseen proračun tudi v našem slovenskem jeziku, ki ima večino v deželi, ako ne, bomo se pogledali.

Proti drugim točkam proračuna potrebsčin ne ugovarjamo, opomnimo samo, da ako dežela troši 400 gold. za tisek „bolletino provinciale“, moral bi biti ta mnogo

boljši v vsakem oziru pravičen tudi Slovenem, ki imamo večino v deželi.

Deželni stroški bodo se pokrili z sledečim:

Dohodki deželnega premoženja gold.	23.411
Obični dohodki	70.808
Razni dohodki	391
Redne potrebsčine toraj znašajo gold.	180.439, izvanredne gold. 51.378; primanjkuje toraj gold. 137.207, in sicer gold. 95.889 za redne in gold. 41.318 za izvanredne potrebe; ta premankljaj se bode pokrili 1. z dokladi po 8% na skupno svoto vseh državnih zemljišnih davkov z gold. 24.730.
2. z dokladi po 12% na skupno svoto državne najemnine, hišnine obrtnine in dohodnine z gold. 49.336.	
3. z dokladi po 20% na užitino mesa, vina in mošta z gold. 38.030.	
4. z davščino 50 kr. od vsakega hektolitra na drobno potočenega piva z gold. 4.611.	
5. z davščino 18 kr. od vsakega litra na drobno potočenih žganjin, navedenih v I. členu, B. II 1. točka postave z dne 18. maja 1875 (dež. zak. šte. 84) in 10 kr. od vsakega litra na drobno potočenih žganjin omenjenih v 2. točki iste postave z gold. 20.500.	

Potrebsčine deželnega zbora so toraj za leto 1895. za 200 gold. večje, kakor za preteklo, dohodkov je pa 271 gold. več.

Prošnje za podpore.

Na deželni zbor dolhajo od vseh strani različne prošnje za podpore, iz njih števil je razvidno, da potrebe vedno rastejo, deželni zbor pa pri najboljši volji ne more zadovoljiti vsem prošnjam, ker mu pomanjkujejo sredstva. V seji z dne 8. t. m. naznanil je deželni glavar nič manjše kakor 91 raznih prošenj in peticij za podpore iz deželnega zaloga. Med temi prošnjami jih je 59 od raznih dijakov na višjih šolah. Konsorcij za zgradbo furlanskega tramvaja prosi, da bi se mu dovolila deželna podpora letnih 5000 gold. skozi 50 let. C. kr. namestništvo vpraša, koliko bi doprinesla dežela za uravnavo ceste v Ravnujak in koliko k stroškom za zgradbo ceste ob levem bregu Soče iz Kanala do Sv. Lucije skozi Tolmin v Kobariid. Goriški oddelek nemško-avstrijskega planinskega društva prosi podporo za zgradbo kolibe na Čaninu, istotako bolško županstvo po c. kr. okrajnem glavarstvu v Tolminu.

Občinski zastop v Pliskovici prosi podpore za popravbo cerkve poškodovane po strelu. Cestni odbor v Komnu prosi podpore za uravnavo ceste v Rihemberg, Gorico in Ajdovščino; istotako odbor za cesto ob Brancu pri Gabrijah. Županstvo v Čepovanu prosi za uvrstitve neke ceste med skladovne. Cestni odbori v Podgori, v Bolcu in Kanalu prosijo za podpore. Občinski zastop v Žagi prosi, da bi se razveljavil dekret glede paše koz.

Županstvo v Versi prosi podpore za napravo sesalk v občinskih vodnjakih, ker bi se s tem poboljšalo zdravstveno stanje. Muncipij v Trziču prosi izvanredne podpore za ustanovitev zasebne obrtne šole. Občinski zastop v Romansu prosi predlujam 2000 gold. za napravo pokopališča. Županstvo Kal za most pri Baduju. Cestni odbor v Tolminu za uvrstitve nekih cest med skladovne in podpore 5000 gold. za leto 1895, in predloži peticijo sela Stražišče za zgradbo neke ceste. Županstvo v Kobariidu za ustanovitev obrtne tečaja na tamošnji ljudske šoli.

C. kr. namestništvo vpraša glede doprinosu 1.600 gold. za uravnavo bregov reke Judrijo pri Versi. Občinarji Mirnika prosijo za ustanovitev lastne občine. Odbor morskega kopališča v Gradežu prosi podpore. „Društvo za podpiranje ubogih dijakov na višji kmetijski šoli na Dunaju“, vodstvo društva „Asylverein“ na Dunaju, društvo za uzgoj otrok in njih izobrazbo v ročnih delih prosijo podpore. Vodstvi slovenskega in italijanskega oddelka zavoda sv. Alojzija v Gorici prosijo materialne in moralne podpore in končno prosi tudi provizorični kuratorij slovenske obrtne nadaljevalne šole za letno podporo.

Deželni zbor Tržaški.

Slovenski poslanci v deželnem zboru tržaškem izročili so povodom otvoritvene seje deželnemu glavarju, dr. Ferdinandu Pitteriju, nastopno, italijanski sestavljeni izjavo:

Prejasni gospod deželni glavar!

Uvažuje, da slovenskim poslancem okolice tržaške v deželnem zboru ob narodnostnih vprašanjih stoji nasproti jedna sama in kompaktna večina; uvažuje, da prihajo dosejanje skušnje, posebno pa skušnje iz sedanje legislative dōbe, da se je ta večina v vsakem slučaju pokazala nasprotna vsem opravičenim zahtevam Slovencev te mestno pokrajine, in to ne le narodnim zahtevam, ampak celo moralnim in materialnim;

uvažuje, da je položenje podpisanih poslancev v deželni zbornici nevzdržljivo tudi zaradi dejstva, da so izpostavljeni za samoizvoljeno od strani občinstva na galeriji, kar jim onemogočuje svobodno izvrševanje svojega mandata;

uvažuje, da so v programu sedanjega deželnozbornskega zasedanja razni predlogi, kateri neposredno zadevajo narodne, moralne in materialne koristi Slovencev v tej mestni pokrajini;

uvažuje, da bi se morali podpisani postaviti v najodločnejšo opozicijo proti tem predlogom;

uvažuje, da dogodki iz najnovejših časov opravičjujejo bojazen, da bodo podpisani poslanci v tem zasedanju izpostavljeni še silnejšim napadom, nego doslej

in uvažuje, da visoka vlada še ni dala zaželenih garancij, kakoršnih so zahtevali nekateri poslanci v državnem zboru z interpelacijo, predloženo v seji z dne 14. decembra 1894. glede na svobodo osebe in govora v sedanjem zasedanju deželnih zborov istrskega in tržaškega;

izjavljajo podpisani poslanci, da se v zdržé vsakoršnega sodelovanja v sedanjem deželnozbornskem zasedanju.

Zajedno prosijo Vašo Prejasnost, da blagoizvolite vzeti na znanje to izjavo ter da priobčite isto visoki zbornici.

Izvolite, prejasni gospod deželni glavar, vsprejeti izraz najglobljega spoštovanja in udanosti podpisanih.

V Trstu, dne 10. januarja 1895.

Ivan Nabergoj, Ivan Goriup, Ivan Marija Vatovec, Fran Dollenz.

Ta izjava nas oprostuje, da se ne bavimo dalje z razpravljanji tržaškega deželnega zbora, kateri bode najprej, kakor istrski zaključen.

Deželni zbor istrski

imel je dne 10. t. m. prvo sejo.

Po sveti maši, ko je daroval škof Flapp, otvorilo se je popoldne zasedanje deželnega zbora. Deželni glavar dr. Campitelli je nagovoril zbor kakor običajno, zaključivši svoj govor trikratnim živio-klicem na cesarja, kojemu vskliku so se odzvali poslanci. Smrti bivšega poslanca in namestnika deželnega glavarja, dra. Dukiča, predsednik niti omenil ni v svojem govoru. Vladni zastopnik je pozdravil poslance v italijanskem in hrvatskem jeziku. Toda že ob začetku pozdrava v italijanskem jeziku protestovala je italijanska večina proti vsakršnemu pozdravu se strani vladnega zastopnika vsklikaje: basta, basta! ter je potem ostavila dvorano. Galerija se je seveda pridružila večini kričanjem, sikanjem in živizganjem. Deželni glavar je zahteval mir, toda brezuspešno. Ko je zavist vladni zastopnik svoj pozdrav zaključil je predsednik sejo radi nesklepnosti.

V drugi seji je posl. DeFranceschi temeljeval postopanje večine pri prvi seji z tem, da vlada protežira Slovane na troške Lahov in potem se je vzprejelo več predlogov, katerih vsaki je udarec slovenskemu prebivalstvu v obraz. Predlagalo se je: Naj se izreče obžalovanje zaradi ukaza o dvojezičnih napisih, naj se protestuje, da se je kaznoval Piran, naj se zahteva, da se porotne liste sestavljajo po prejšnjih načelih in naj se sklene, da je italijansko izključni poslovni jezik deželnega zbora. Tudi vladni zastopnik je v tej seji govoril. Odgovoril je na interpelacijo Amoroso o glede Slavonom podeljenih „koncesij“ in na Spiničeevo interpelacijo glede sodnega postopanja proti Mandiču.

Slovensko poslanci so v soboto ker niso bili več varni lastnega življenja ostavili Poreč, brez da bi bili obvestili deželni odbor niti c. kr. oblasti.

Italijanska večina se je rogala vladnemu zastopniku, ko se je protivil predlogu, da se hrvatski in slovenski jezik izključita iz razprav deželnega zbora, ko se je protivil predlogu poslanca Bubbe radi dvojezičnih napisov, ko se je protivil protestu posl. Nicoló Venierja radi dvojezičnega napisa v Piranu in slednjč, ko se je vladni zastopnik protivil predlogu posl. Glezerja, da se uničijo liste porotnikov za l. 1895. Ko je govoril vladni zastopnik proti predlogu radi dvojezičnih napisov, kričali so poslanci iz večine: No, no! Non è vero! Protestiamo! Fuori! Pri vsprejetju vseh teh predlogov je galerija tulila kakor zbesnela in ni bilo ploskanju ne konca ne kraja, poslanci pa so se prorogljivo smejali v lice vladnemu zastopniku. Toda s tem še ni bil konec demonstraciji, kajti ista se je nadaljevala zvečer po mestu. Mesto je bilo razsvitljeno, godba je svirala po ulicah, spremljana po veliki množici ljudi, ki so kričali živio italijanski Istri in italijanskim poslancem — upornikom.

V ožgled tolikemu žaljenju je slednjč vladni zastopnik v imenu cesarjevem proglasil deželni zbor zaključenim.

Oficijozna „Presse“ konstatuje glede na predlog, stavljen v deželnem zboru istrskem radi razveljavljanja porotniških listin za leto 1895., da se je pravosodje na Primorskem že leta borilo proti nedostatku, da porotniki ne razumejo slovenskega jezika. Ker je ustnemu neposrednemu postopku v naši kazenski pravdi glavna podlaga zahteva, da se morajo razumeti sodnik, toženec in priče torej je naobratno stanje s tvari v o-

čitnem nasprotju s pravico in koristmi pravosodja. Isti list naglašuje, da je komisija, sestavljena za sestavo zadnjega imenika porotnikov pri okrožnem sodišču v Rovinju, brez ugovora sklenila to listo. Še le nekoliko dni pozneje ugovorjali so zaupni možje radi namišljenih, pri razpravah komisije dogodivših se nedostatkov. O tem se vrši sedaj razprava in je skoro pričakovati končne rešitve.

Dunajski „Vaterland“, glasilo grofa Hohenwarta, očeta koalicijske, izraža se v uvodnem članku z dne 15. t. m. o dogodkih v istrskem deželnem zboru nastopno:

„Konečno odgovorila je vlada na vse že bresnosne izzivanja Italijanov v istrskem deželnem zboru, da ga je zaključila. Kaj je vlada vse dopustila, preden se je odločila do tega koraka! Kakor znano provocirala je italijanska večina že v prvi seji na do sedaj neznašljivi način vlado. Ko je dne 10. t. m. vladni zastopnik deželni zbor pozdravil, hotela mu je večina prepovedati govoriti, a ker je hotel vendar dokončati pozdrav, zapustila je večina dvorano, da je bil deželni zbor nesklepčen in vladni zastopnik razpostavljen sramoteni galeriji. Pričakovalo se je, da bo vlada na to sramotenje brez primera hitro razpustila deželni zbor, a to se ni zgodilo. Nasledek te popustljivosti je bil, da je večina v drugi seji naznanila celo vrsto predlogov, katerih ost je obrnjena proti znanim naredbam vlade in so imeli očividni namen, izzvati prepir. Vlada zopet ni nič ukrenila. Še-le v tretji seji se je konečno odločila vlada, datem ko so je nekoliko časa zasramovali na najpodlejši način večina in galerija. Da so dejanji večine predstavljeni gotovo pogajanja za kulisami, razvidi se iz tega, da so člani deželnega odbora, kateri so v sobotni seji naznanili svojo demisijsko v tej seji to zopet preklicali. Potrpljenje, katero je vlada v tem slučaju pokazala, je nerazumljivo. Na vsak način pa se more pričakovati, da bo vlada znala varovati svoje avtoriteto in vkrotiti zlobno predznanost ekscesivno intolirantne stranke.

Zaključek deželnega zbora napravil je velikanski utis. Laski poslanci so se zbrali na posvetovanje o nadaljnjem svojem postopanju. Najeti ljudje so ves dan uprizarjali demonstracije, zvečer pa so najeli mestno godbo ter tudi razsvetlili nekatere hiše.“

Iz Dunaja se poroča iz verodostojnega vira, da namerava vlada te dni razpustiti deželni zbor istrski. To bi bilo tudi najpametnejši.

Domače vesti.

Škofova obletnica. V ponedeljek, 10. t. m., bila je 12. obletnica škofskega posvečenja Njegove Prezvišnosti knezo-nadškofa dra. Alojzija Zornja. V stolni cerkvi bila je pontifikalna maša. Bog nam ga ohrani še mnogo let!

Priznanja. Visokorodnemu gosp. grofu Alfredu Coroniniju-Kronberškemu došli so v priznanje njegovih zaslug in njegovega truda, da bi se zboljšale ceste na Goriškem in še posebej v Tolminkem okraju nastopni laskavi brzojavi:

Tolmin, 11. januarja. Toplo se Vam visokorodnemu grofu zahvaljuje za visokodušno postopanje in za vse, kar ste ukrenili v prosep izviršitve naših prepotrebni cest hvala ob občini Tolmin.

Tolmin, 11. januarja. Najiskrenejše zahvaljuje se Vašemu Visokorodnju za neutrudljivo in neustrašeno delovanje glede zboljšanja gmotnega stanja in zgradbo naših jako potrebnih cest čestni odbor Tolminski.

Tolmin, 11. januarja. Razveseljena sled poročil časopisov o Vašem zagovarjanju za zgradbo naših neobhodno potrebnih in toliko časa zaželenih cestnih zvez zahvaljuje se Vašemu Visokorodnju za skazano veliko zanimanje in trud udana občina Sv. Lucija.

† **Dominik Scellis**, c. kr. svetovalec pri višjem dež. sodišču v Trstu in državnega pravdnika namestnik, umrl je po kratki boleznici dne 8. t. m. 63 let star. Pokojnik bil je rodom iz Rovinja; bil je na glasu kot izborni govornik, izvrsten penalist, ki je umel jako spretno voditi porotne obravnave. Poslednji čas bil je član gremija deželnega in višjega deželnega sodišča tržaškega.

Osobne vesti. Ces. kr. namestnik za Trst in Primorsko kot predsednik deželnega finančnega ravnateljstva imenoval je: carinarskega oficijala Alojzija Knolla višjim carinarskim oficijalom v Trstu; prejmemnika Kazimirja Chersicha in carinarskega asistenta Franja Zerbonda in Franja Torsosa carinarskimi oficijali v Trstu; carinarskega vežbenika Rudolfa Dellamartina in Ivana Russa carinarskima asistentoma; računarskega oficijala Angela Beranka računarskim revidentom; blaginjskega Ferdinanda Ekla računarskim oficijalom; računarskega asistenta Ivana Peranoviča računarskim oficijalom; rač. vežbenika Karla Vergno rač. asistentom in rač. oficijala Nikolaja Costanza začasnim blaginjskim pri c. kr. deželni finančni blaginji v Trstu.

† **Josip Tomšič**, vikar v Levpi, umrl je v bolnišnici usmiljenih bratov v 45. letu. Pogreb je bil v torek v Gabrijah pri Mirnem. Naj v miru počiva!

Za slovenščino! Piše se nam: „Pač blažene prsi, katere so dojele laške oziroma židovske Goriške odvetnike, katere je redila in redi največ slovenska žuljeva dlan. Te blagodušne in dobro nam hoteče dušice, rectus pijavke, postale so zbok samega slovenskega „futra“ tako site, da jim že preseda vsaka stvarica, ki ima količjak slovenskega znamenja. V najnovejšem času pa se je ta plemenita kasta laških, rimskih in čifutskih odvetnikov razkorajila nad ubogim trpinom — slovenskim jezikom, rada bi ga izbacila popolnoma iz človeške družbe, iz vsakega najmanjšega javnega urada, ter spravila po sili v promet jedino svoj pelagrični jezik; a gospoda naj bo prepričana, da nam ga nikdar in nikoli več ne vsili! Mislimo pa, da se gospoda jako moti, kajti lotila se je za petdeset let prepozno. Solnce na nebesnem obzorju stoji že jako visoko in sije prav močne žarke, katere nam ne more več prikriti, bodisi najgorostnejši laški zastor. Da pa tem zagrizenim in kletim nasprotnikom slovenskega jezika trebuhi za nekoliko splahnejo, odvisno je od nas, bratje slovenski, da jih od zdaj naprej toliko več ne „futrmo“, kakor smo jih do zdaj. Vsakega pravlega zavednega Slovenca sveta dolžnost je, da svoje nevedne brate pouči, da ne hodijo več k laškim odvetnikom, osobito k čifutskim ne, pač pa jedino le k slovenskim, ker le tako nam bo možno take zagrizene osebnosti uničiti. Z veseljem moramo pozdravljati vest, da so se nekatere naše občine v tej zadevi zganile, ker so si odbrale odbore zavednih mož, ki hočejo delovati na to, da ne bo več naše nevedno ljudstvo polnilo možnjikov laškim odvetnikom. Taki odgovori našega slovenskega občinstva so res primerni laškim odvetniškim rogoviležem, drugega pač niso zaslužili. Zapomnijo naj si, kdaj so se razkorajili nad slovenskim jezikom!“

Italijanska obrtna nadaljevalna šola. Vdaja te šole je žid, akoprem so vsi učenci katoliške vere, in dobiva lepo letno plačo, kar pa nasprotuje ministerjalnemu odloku z dne 23. maja 1888, ki slove: „Remuneracija za vodstvo obrtne nadaljevalne šole ne sme presegati svoto 100 gld.; le pri šolah, katere imajo več kakor tri oddelke, sme se remuneracija povisati za 25 gld. za vsaki oddelke. Vodja italijanske obrtne nadaljevalne šole pa dobiva veliko večjo plačo!“

Goriški Vandali. Po noči na nedeljo je goriška fakinaža v rokavih zopet pokazala svojo starodavno oliko italijansko. Okolu polnoči prihrumela je druhal po Placuti v Skalinsko ulico, v kateri je pobila več okenj, na cesto, ki pelje k Sočnemu mostu. Tam je pred Formentinijevu palačo ukradla tri polične svetiljke, od katerih je jedno vrgla skozi okno v stanovanje grofa Barbo-ta. V hiši grofa Rome je odtrgala hišni zvonec, v hiši dra. Frappartija in v stanovanju baronice Widmann razbila je druhal vse oknja in napravila še drugo škodo. Iz vsega se mora sklepati, da je bila to nekaka demonstracija. Le čudno, da nobeden teh vinjenih in zagrizenih lahonskih bratcev ni prišel v roke policiji. Bil bi že skrajni čas, da se v Gorici pomnoži redarstvo, kajti 12 mož nikakor ne zadostuje. Glede na število stanovnikov moralo bi biti v Gorici 36 redarjev. Slavnemu policijskemu ravnateljstvu v Trstu priporočamo to nujno zadevo v specialno uvažanje z pristavkom, da bi imeli dobivati oženjeni redarji tudi v Gorici primerno stanarino, kakor jo dobivajo oni v Trstu.

Iz Cerknega se nam poroča, da je tam toliko snega, kakor malokdaj prej. V. č. gosp. dekan in kaplan sta se peljala v Tolmin; na poti jih je pa sneg zapadel, da so konji obležali. Z največjo težavo in muko vrnila sta se gospoda v Cerkno.

Snežni plazovi. Prebivalci v gorah bodite pozorni na krajih, kjer deró snežni plazovi! Kakor smo že v članku za Trento omenili in je gosp. grof Alfred Coronini v svoji interpelaciji radi državne ceste po Soški dolini povdarjal, udarjajo se v gorah po zimi ko je veliko snega, kakor letos, čisto nevarni plazovi. Tako se nam poroča iz Loga: V Logu pod Predelom dogodilo so se radi neprevidnosti dva dnij zaporedoma nesreče. Dne 9. t. m. pobral je plaz jednega, dan pozneje pa dva moža nenkrat, tako da je v par dneh tri osebe zasulo. Vsi trije so smrtmorn plačali svojo neprividnost.

Vojaški nabor. C. kr. glavarstvo je razposlalo okrožnico, v koji napoveduje zbiranje mladeničev I. razreda (t. j. rojenih l. 1874.) dne 24. januarja ob 9 uri za goriški, ajdovski in kanalski sodnijski okraj. Zupani morajo biti osobno pričujoči pri zbiranju. Imeniki mladeničev rojenih l. 1872, 1873, in 1874. so na razpogledu v občinskih uradih. Ugovori se imajo naznaniti glavarstvu. Po dokončanem zbiranju bo volitev komisije za vojaško takso. Mladeniči, ki so bili prestavljeni v nadomestno rezervno iz družinskih ozirov ali poslani pred časom na odpust, morajo ponoviti prošnjo v mesecu januarju.

Pazinski župan. Občinski zastop v Pazinu je včeraj jednoglasno izvolil dra. Dinka Trinajstiča županom.

Slovensko društvo v Ljubljani je imelo v nedeljo dobro obiskovan shod, na kateremu se je na predlog dra. Tavčarja zaključila naslednja resolucija: „Današnji shod se izreka za splošno in direktno volilno pravico,

če bi se pa ta doseči ne dala, odobrava vsa tista načela, katere se naglašajo v nasvetu, kojega je gledé volilne reforme v imenu narodne stranke stavil poslanec dr. Ivan Tavčar v deželnem zboru Kranjskem“.

Lahonska nestrpnost. Mestne bolnice koperske uprave ni hotela vzprejeti nekega hrvatskega dopisa, kateri je poslalo okrajno sodišče v Buzetu in ga zavrnilo tudi ko se je dostavilo drugič, vsled česar se je dotični dopis pribil na vrata mestne hiše koperske.

Imovit siromak. V Trstu je umrl bivši delavec v Lloydovem arsenalu Gašpar Klun. Živel je jako siromašno, a ko je policija pregledala njegove stvari, našla je hranilnično knjižico za 3157 gld., menico za 300 gld. in nekaj drobiža. Dediči Klunovi niso znani, vendar ni misliti, da bi ne imel sorodnikov kje na Slovenskem. Gašpar Klun je stanoval v Trstu v ulici Rena št. 1. Kdor želi izvedeti kaj več naj povpraša pri tržaški policiji.

Zasačen tat. V Vertobji zasačili so nevarnega tatu baš v trenutku, ko je hotel s pomočjo ponarejenega ključa vtihotapiti se v tamošnjo cerkev. Dotični lopov imenuje se Josip Mervic in je došel nedavno iz kaznilnice v Gradiški, katere stalen gost je ta malopridnež. Isti je tudi na sumu, da je nedavno ukradel župniku v Šturjah pri Vipavi svoto 280 gld. in poleg tega ima na vesti še druge razne tatvine.

Razne vesti.

Pevski zbor Slavjanskoga se nahaja na zadnjem svojem potovanju. Obiskati namestila Italijo, Francijo, Španjo, Algerijo, in Palestino, potem pa še Angleško in Nemčijo. Namen mu je, da s svojimi koncerti pridobi kolikor je še treba, da se dogradi in ustanovi od njega zasnovana šola v Kijevu, v kateri se bo gojilo narodno in staro cerkveno petje. Ta zavod bo svoje vrste jedini na svetu posvečen slovanski glasbi, bo pristopen vsem Slovanom. Slavjanski misli tudi temu zavodu izročiti vso svojo zbirko posvetnih in cerkvenih pesni. Misel je že sama velikanska, nje izvedenje pa je zagotovljeno, ker je Slavjanski tej najljubši svoji ideji žrtvoval velik del svojega imetja.

Hrvatska Čitaonica v Kastvi imenovala je jednoglasno prvaka stranke prava, dra. Ante Starčevića, počastnim članom.

Cigaretni papir „Starčević“. Trgovec Stepan Gamulin v Jelsi v Dalmaciji je dal izdelati nov fin papir za cigarete. Na zavojčkih je spredaj slika dra. Ante Starčevića in vrhu nje v trobojnem napisu: „Bog i Hrvati“. Na drugi strani je naslikan Starčevićev dom, nad katerim izhaja solnce. Papir je jako fin in se prodaja v zavojčkih po 100 snopičev (1 gld. 20 kr.) in po 250 snopičev (2 gld. 90 kr.) Ali v Gorici ni nobenega slovenskega trgovca, ki bi naročil ta cigaretni papir?

Sežgani milijoni. Te dni se je v banknem poslopi na Dunaju za 20 milijonov gld. bankovcev, in sicer po 10, 100 in 1000 gld. sežgalo, ki so tekmo časa postali neuporabni. Sežiganje se vrši pred posebno komisijo v podzemskih prostorih v peči, ki služijo jedino v to svrhu. Bankovci se vložijo v nalašč za to napravljene železne košare, ki se vrte tako dolgo v peči, da so vsi bankovci upepeljeni.

Bismarckova slavnost v Avstriji. Poročali smo že, kako jo je skupila oficijozna graška „Morgenpost“, ko je v svojem starokopitnem patrijotizmu se izrekla zoper to, da se v Avstriji slavi Bismarckova osemdesetletnica. Tisto fanatično avstrijanstvo, katerega so se časih držali oficijelni krogi, ni več moderno, odkar so levičarji prišli v koalicijski raj in so v vednem strahu, da jih iz njega preženo nemški nacionalci. „Montags-Revue“ javlja, da je minister Bacquehem sklenil, dovoliti vse Bismarckove slavnosti, in sicer zato, ker „ne kaže braniti proslavljanje osemdesetletnice največjega (?) državnika naše dobe“ in ker „bi finančni minister Plener zmatral prepoved teh slavnosti za udarec, nanj namerjen“. Daleč smo prišli v naši staroslavni Avstriji, da se iz strankarskih ozirov na levičarje ne prepovedo protiaustrijske Bismarck-demonstracije!

Pravosodni škandali v Srbiji. Beligradske sodišče je v skandalozni pravdi Čebinevi izreklo sodbo. Oproščena sta bila dva zatočenca, Čebinec je bil obsojen na dve leti v zapor, vsi drugi na tri leta. Ta skandalozna sodba priča, kako kordumirano je vse javno življenje srbsko. Tudi v pravdi proti Gjakoviću in Miškoviću se je izrekla sodba. Zatočenca, obdolžena, da sta hotela zastrupiti kralja, sta bila oproščena.

Ruska telegrafska agentura. Koncem 1894. leta je potoke privilegij, kateri je ruska vlada svoj čas podelila „Severni telegrafski agenturi“. To agentstvo je pošiljalo inozemskim listom poročila o ruskih stvareh, ruskim listom pa poročila o inozemskih dogodkih. Take agencije niso nikjer nepristranske, povsod skušajo občinstvu sugerirati gotove politične tendence, ali samo „severna telegrafska agentura“ je bila tako pogumna, da je zastopala Rusiji sovražne

tendence. Prav za to vlada tudi ni obnovila privilegija in na mesto „severne agenture“ je z novim letom stopila „Ruska telegrafska agentura“, katero so ustanovili izdajatelji petersburških in moskovskih časopisov in katerim je vlada dala privilegij za dobo 12 let.

Ruski jezik v Nemčiji. Berolinska „National-Zeitung“ priporoča, naj se uvede ruski jezik kot učni predmet v srednje šole v Nemčiji in podpira svoj predlog nastopno: Slovanski jeziki, in pred vsemi ruski, se odlikujejo tolikim bogastvom, da glede obznanosti ne zaostaja njihovo značenje za značenjem klasičnih jezikov, grškega in latinskega. Poleg tega ima ruska književnost zdaj takih pisateljev, katerih dela spadajo mej proizvode svetovne književnosti, mej dela, ki brojijo največji krog čitateljev. A tudi če se ne oziramo na te idealne prednosti ruske knjige in gledamo samo na razloge praktičnosti, moramo tudi v tem slučaju priznati, da poleg Avstrije ni nobene države na svetu, za katero bi, ker smo z Rusijo zvezani s tolikimi raznovrstnimi odnosaji, imelo učenje ruskega jezika toliko interesa, kakor ravno za Nemčijo. Ko so že začeli na Francoskem in tudi na Angleškem v velikem učiti se ruskega jezika, bi li mi prvi zaradi prevažnih svojih interesov ne morali v tem oziru nadkrijevati Angleže in Francoze? — Kaj pa mi Slovani storimo v tem oziru, katerim bi bilo učenje ruskega jezika gola igrača? Nam li ne daje Berolinski list izgleda, ki naj bi ga posnemali?

1890. a ne 1895. Marsikoga utegne zanimati dejstvo, da je koncem minolega leta minolo že 1890 let po rojstvu Kristova, a ne 1894. Naše današnje štetje let namreč temelji na računu učenega meniha Dijonizija, kateri je živel v VI. stoletju po Kr. Isti izračunil je kot rojstvo Isavelčarjevo leto 753. po ustanovitvi mesta Rima in po tem računu štetjem so dandanes. Pozneje pa so dokazali razni učenjaki več pomot v Dijonizijevem računu ter zajedno dokazali tudi to, da se je Kristus rodil 6 let prej, nego je bil izračunil Dijonizij. Te pomote v našem štetju let pa učenjaki niso popravili zaradi tega, ker bi drugače nastala velika zmešnjava. Kljub temu pa je neoporečno dejstvo, da bi morali letos že pisati prav za prav 1900 po Kristovem rojstvu, a ne 1895.

Katolikov je na zemlji 390 milijonov in imajo v Evropi 626, v Aziji 107, Afriki 13, Ameriki 215 in v Avstraliji 22 škofji. Največje škofije so pariška, ki ima 3,141.600 duš, vratislavska z 2,500.000 dušami, kolonjska z 2,062.600 dušami, bahijska v Braziliji z 2,053.500 in riodejaneirska v Braziliji z 2,037.900 dušami. Nekatolikov je na zemlji 1158 milijonov in sicer 95 milijonov pravoslavnih, 145 milijonov protestantov, 180 milijonov muhamedanov, 7½ milijona židov, 150 milijonov bramanov, 450 milijonov budajstov, 130 milijonov drugovercev in brezvercev.

Narodno gospodarstvo.

Vipavska železnica. Proti koncu leta se je mnogo govorilo in slišalo o neke deputaciji županov in drugih odličnih mož Vipavske doline, katere se je imela pokloniti deželni poslancem ter je prositi, da se v deželnem zboru zopet spravi zgradbo te železnične proge na dnevni red. Hkrati je pa vse zaspalo! Mari res mislite, da bo vlada metala za Vami železnico, ko je Vam dobro znano, da si moramo najmanjšo drobtinico priboriti z največjim naporom? Trkajte, pa se bo Vam odprlo!

Goldinarški bankroci. Odredba finančnega ministerstva, da cesarske blaginje in uradi ne izdajo več goldinarških bankovcev, je vzbudila mej občinstvom napačno mnenje, kakor da bi ti bankovci sploh ne imeli več veljave. To mnenje je pa popolnoma napačno. Goldinarški bankovci se sicer zadržujejo v blaginjskih in se ne izdajajo več, a veljavo imajo v zasebnem prometu do konca leta 1895. in jih mora vsakdo vsprejemati brez izjeme. Ni se torej treba nikomur braniti bankovcev, kateri je že itak mnogo manj v prometu. Nekateri brezvestni spekulant pa že zdaj varajo nevedne ljudi ter kupujejo bankovce po 95 novč. Take sleparje bi bilo dobro naznaniti oblastvom.

Revizija zemljiškodavčnega katastra. Državni zbor je v minulem zasedanju vzprejel zakon; določujoči, da se zemljiškodavčni kataster pregleda in se iz njega odpravijo največje krivice. Splošno nove cenitve in razvrstitve ne bo. Revizijo bo vodila osrednja komisija na Dunaji, izvrševala jo pa bodo deželne komisije. Deželna komisija tržaška bo štela 6, goriška 6, isterska 6 članov in isto toliko namestnikov. Polovico članov imenuje finančni minister, mej temi mora biti polovica izbrana izmej posestnikov dotične kronovine, ostale člane pa voli dotični deželni zbor in sicer tudi izmej posestnikov. Načelnik komisije je povsod načelnik dež. vlade ali njega namestnik. Kjer je bila dežela za časa uredbe zemljiškega davka razdeljena v več rajonov, je izmej posestnikov vsakega rajona voliti jednako število članov v deželno komisijo in tudi finančni minister mora tako ravnati. Poročevalec ali njegov namestnik ima le tedaj pravico glasovati, če je ob enem tudi član komisije. Poroča-

valca imenja finančni minister. Člani dež. komisije, če niso drž. uradniki, dobivajo po 6 gl. na dan odškodnine, a le za poslovne dneve in dobé za potne troške po 1 gl. 50 kr. za mirjameter.

Vinski semnji v Trstu. Ker se javne dražbe viu v Trstu niso obnesle, je sklenila uprava c. kr. javnih skladišč, stvar nekoliko predručajiti in bodo odslej po štirikrat na leto veliki vinski semnji v Trstu, na katerih se bodo prodajala v početku samo latska, pozneje pa tudi dalmatinska vina.

Javna dražba kož. senja ljd. v Trstu. Dne 10. t. m. bila je v pritličju borznega poslopija v Trstu je prijavljena druga javna dražba kož. senja ljd. Tudi ta dražba ni imela zaželjenega uspeha, dati je bila sploh nekoliko živahnjša, nego je bila prva. Prodalo se je sedem partij in sicer 4 partije z skupno 608 kož, 2 partiji jezič (271 vreč) in slednjič partija angleškega ribjega olja (4 sode). Strokovnjaki pripisujejo nazadostni vspeh okolnosti, da svetovno tržišče ni sedaj nič kaj naklonjeno takemu blagu in potem tudi nasprotovanju nekaterih interesov oseb iz čisto zasebnih vzrokov. Storili so se slodni koraki, da se pride v okom temu nasprotovanju in na tej se je, da se veliki producentje udeležijo prihodnje take dražbe v večji meri.

Za obrtnike. Upravno sodišče rešilo je vprašanje, ki je za koncesionirane obrtne velike važnosti, namreč vprašanje, je-li je obrtnik, če se preseli v drug kraj, primoran izposlovati si koncesijo, ako je takrat, ko je prišel svoj obrt izvrševati, ni bilo treba. Nek obrtnik na Tirolskem, ki je prej svoj obrt izvrševal že mnogo let, preselil se je v drug kraj. Okrajno glavarstvo, namestništvo in ministerstvo zahtevali so dokaz sposobnosti, obrtnik se je skliceval na to, da zakon z dne 25. marca 1892 nima vzvratne veljave. Upravno sodišče je razsodilo, da je odločba ministerstva nezakonita. Od obrtnika, ki je obrt že izvrševal, ne more se zahtevati dokaz sposobnosti, tudi ne v slučaju, ako se preseli v drug kraj.

Trgovinska pogodba. Mej Avstro-Ogersko in Bolgarsko se je sklenila trgovinska konvencija na dve leti. Konvencija postane veljavna dne 19. t. m.

Tržišna pravila na par, ustanovljena, da bi delala konkurenco slovenskim pericam v okolici, je le malo škodo naredila. Ljudje se je niso mogli navaditi in konečno je bila primorana ustaviti svoje delovanje.

Novo železnica. Baron Ožegović in drugovi so dobili od ogerskega trgovinskega ministerstva predkoncesijo za lokalno železnico od postaje Karlovec do Broda ozioroma do kranjske meje proti Metliki.

Proti gnilj krompirju v kletih je dober pomoček žgano apno, ker hlastno nase vleče vlažnost in tako preprečuje razvoj gljivic. Ko se spravlja krompir v klet, se pod kup, v sredi ali na vrhu kupa dene živega apna in krompir ostane potem zdrav. Apno se s slamo /loli od krompirja ali pa se v neki vreči dene na krompir. Pozneje se to apno lahko porabi še za gnoj. Še boljše sredstvo je pa klorovo apno. Tega apna se raztopi 1 funt v 100 litrih vode. V tej vodi se krompir opere in potem posuši. Tak krompir potem ne gnije.

Kako je s špehom ravhati, da ne postane žaltav. Okajeni kos špeha, katerega hočemo spraviti, izplakujemo toliko časa v vodi, dokler popolnoma ne izgine sol, ki se ni raztopila; potem špeh obesimo tako, da bodo visel pravo v suhem prostoru. Tak špeh se bode v 8 dneh potrdil in bode kristalizoval. Nikar pa ne ovtajamo špeha s papirjem, kajti papir zabranjuje vlažnost ter ovira kristalizovanje.

Kaj je treba storiti, da mlada živina dobi lepe roge? Da mladi živini ne zrasto rogi na tisto stran, kamor ne želiš, napravi z nožem dve ali tri majhne zareze na tisti strani, na katero želiš, da bi rasli. Videl bodeš, da se bodo rogi hitro nagnili na ona stran. Na ta način lahko zasuješ roge, kakor hočeš.

Mazanje živalnega stroja. Če hočemo, da živalni stroj ostane več let rabljiv, moramo ga vsak mesec očistiti in z nova namazati. V ta namen se vzame čolnč s stroja in odstrani gonilni jermen. Sedaj se vlije malo kapljic petroleja v vse oljne luknje stroja in na vse druguče se dele stroja in stroj se goni malo naprej in nazaj. Dober petrolej raztopi in omeči žaltovo olje na stroji in je odstrani. Na to pa stroj dobro očisti in obriši s kako cunj in namaži ga z oljem za stroje (mašinskim oljem). Sedaj se pa očisti še gonilni jermen. Smola, ki se je na njem nabrala se ostrže, potem se pa dobro s petrolejem namaže in zbrise. Na to se dene jermen zopet na stroj in pritrdi čolnč.

Književnost.

„Prosvjeta“, največji in najboljši ilustrirani list hrvatski, ki se peča tudi s slovenskimi pokrajinskimi, ima v prvi letošnji številki nastopno vsebino: K mladom letu. Spjevao dr. Avgust Harambašić. — Ribareva kći. Pripovijeda Juraj Carić. —

Vasantasena. Drama indijskoga kralja Sudrake u pet čina. Za pozornicu priredio Emil Pohl. Preveo dr. August Harambašić. — Ljudsko srce od Preradovića. Napisao dr. Gj. Turčić. — Plemstvo i bogatstvo obitelji Erdödy. Piše dr. Ivan Bojčić-Krninski. — Ch. M. Leconte de Lisle. Literaturni prikaz iz Francezke književnosti. Napisao M. Sabić. — Materina osveta. Napisao Guy De Maupassant. Preveo Ivan Širola. — Stara priča. Pripoviest I. I. Kraszewskoga. Ilustrovao Andriolli. Iz poljskog preveo Stevo Sušnik. — Opis slika: Dve slike Vlaha Bukovca od Tresića. Lav Tolstoj u radionici. Isus na maslinavu brdu. San umjetnika. Franjevački Samostan u Dubrovniku. Listak. Zagonetke. Slike: Zamisao Gundulićeva Osmana. Slikao Vlaho Bukovac. — Isus na maslinavu brdu. Slikao E. Liška. — Hodnik franjevačkog samostana u Dubrovniku. — Dubrovački pisci prisustvuju prikazivanju „Dubravke“. Slikao Vlaho Bukovac. — Kolo u Dalmaciji. Slikao P. Jovanović. — K mladom letu. — Lav Tolstoj u svojoj radionici. Slikao Rjepin. — Slika k pripoviesti od Kraszewskoga. Slikao Andriolli. — San umjetnika. Slikao I. Malczewski. — Ukrcavanje vina u Splitu. „Prosvjeta“ izhaja že treće leto v velikem formatu dvakrat na mesec na štirih polah. Naročnina znaša celoletno 7 gold. Toplo priporočamo ta izvrstni hrvatski ilustrirani list našim čitateljem. Nakladna tiskara Antona Scholza v Zagrebu pošlje na zahtevo posamezne številke na ogled.

„Gospina krunica“. V Splitu je začel pod tem naslovom izhajati nov list pod uredništvom glasovitoga propovednika o. Angela Marija Miškova, doktorja bogoslovja. List se bo bavil z političnimi vprašanji v katoliškem in hrvatskem duhu in izhaja v mesečnih zvezkih. Letna cena mu je 4 krone; uredništvo je v samostanu sv. Dominika v Splitu. Prvi zvezek prinaša sliko sv. Očeta Leva XIII., izboren članek, v katerem se stavlja na oprez Banovina, da se jej ne usili civilni zakon. Dalje priobčuje program „Gospine krunice“; pismo splitsko-makarskega škofa Nakića uredniku, okrožnico škofa Strossmayerja o sv. poslanstvih in o „Gospinji Krunici“, jako podučljiv članek „Budimo oprežni!“ „Povjesticke črtice o Ružariju“ in „Svega po malo“.

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Mažgon. Tisk „Prve slov. tiskarne“ A. m. Obizzija v Gorici.

Prva slovenska tiskarna
A. M. OBIZZIJA
v Gorici, za menicami št. 22
v lastni hiši

urejena je po najnovejših zahtevah tiskarske obrti, zato se ne boji nobene konkurence. PRVA SLOV. TISKARNA izdaje vse tiskovine za duhovske, zapadne, šolske, c. kr. in druge urade, za trgovce in obrtnike, v zasebnih in poslovnih ali vseh vrstah, vseh in posebnih listih, naznanila, poslovnice in druge.

IVAN DEKLEVA
veletržec z vinom
v Gorici

ima v svojih založnicah vedno na izbiro vsakovrstna domača vina, bela in črna istrijska ter bela dalmatinska.

— Prodaja na debelo. —

PAULIN EDVARD
v Nunski ulici št. 10.

V zalogi ima razne umetne cvetice, nagrobne vence, mrtvaške obleke za otroke, rakve (truge), trakove, voščene sveče itd. Postreže vedno po mogočih cenah.

Hiša v najem.

Tik cerkve Sv. Janeza, na skladovni cesti v dolnji Vertobji ležeča hiša, šteje 48, s kuhinjo in dvema sobama v pritličju in štiri sobami v prvem nadstropju ter podstrešjem in podzemeljsko klet — nekoliko vrta, z zdravstveno preiskano pitno vodo, se odda v najem po zmerni ceni. Hiša je sposobna za obrt in trgovino. — Dolenja Vertobja ima vsakdanjo pošto in je oddaljena iz Gorice 6 kilom. Nadaljne poizvedbe pri g. županu v gor. Vertobji.

Zaloga Vrhniškega piva

pod vodstvom Joška Rovana v Rabatišči št. 18 prodaja pivo v sodčkih in steklenicah. Ne boji se konkurence ne glede cen in ne glede dobrote piva. Steklenice so napolnjene že v pivovarni na Vrhniku, za kar se rabi le dobro uležano pivo.

ANDREJ ČERMELJ
na Koronju št. 10

ima prodajalnico jestvilnega blaga, postreže po ceni in dobro.

Slovenski rojaki ne pozabite njega in obiščite ga, ko kaj rabite!

Anton Obidič

čevljar v Semeniški ulici št. 4. se popravi Slovincem v mestu in okolici zablagohotna naročila.

Peter Birska,

„Corte Caravaggio“, toči izvrstna domača vina, kakor njegov oče v Rifenbergu in postreže se hrano, ima tudi hlev za živino.

Anton Bortolotti,
kamnosek,
v Gorici ulica Treh Kraljev št. 8,
ima veliko zalogo
nagrobnihih kamenov,
mrtvaških spomenikov in žar.
zdelovalnica v kamnu in marmorju.

Naročbe se izvršijo
točno in po nizki ceni.

G. Likar
v Semeniški ulici h. št. 10

prodaja šolske in mašne knjige, sv. podobe, tiskovine za duhovnije in žrpanije, papir in vsakovrstne šolske in pisarske potrebščine po najnižjih cenah.

Odlikovana
livarna za zvonove
Franc Brölli
GORICA-VIDEM

Zalagatelj
zavarovalnega društva
Unio - Catholica
na Dunaju.

Prevzema koje si bodi livanje in prolihanje zvonov vsakojake težine in uglasbe. Jamči za popolno izvršitev dela proti cenam zelo nizkim, da se ni bati tekmovanja. Sprejema plačila na letne obroke na ugajanje dobavljalcev. Prvi vplačilni obrok, se ne vroči, dokler niso bili novi zvonovi preskušani, popolnoma ubrani in najdeni, da se ujemajo harmonično, da so glasni in razlegajoči.

364 Januar 1
1
Torek
Nove leto

Priporočamo naš že četrto leto izhajajoči „Skladni Koledar“ za navadno leto 1895, ki je te dni izšel. „Skladni Koledar“ je za vsak urad in trgovino neobhodno potreben. Odjemniki naše tiskarne ga dobé kakor vsako leto, tudi prihodnje leto brezplačno. — Cena za drugo mu je 35 novčičov.

PRVI SLOV. TISKARNI
Ant. m. Obizzija v Gorici

dobiva se knjiga
LIBER
IN QUO PERCEPTIO STIPENDIORUM
PRO MISSIS MANUALIBUS
HARUMQUE PERACTIO NOTATUR.

Trdo vezana knjiga (100 pol) stane samo
3.— gld.

Lepo stanovanje
za dve ali več družin, z parkom
in vrtom se daje v najem v
Goriški okolici.
Več se izve pri upravi „Sloga“.

Cej Ivan
gostilničar v ulici Ascoli toči
vedno jako dobra domača vina.
Postrežba točna in cena
primerna.

Karol Makuc,
v Rabatišči št. 20, voditelj izdelovalnice
vinskega octa Andreja Makuca priporoča
se vsem Slovincem. Izdeluje edino le vinski
jesli, ki je jako ukusen in zdravju
neškodljiv. Kdor se le enkrat prepriča o
dobroti tega octa, gotovo se ne bode nikdar
več posluževal jesiha napravljenega z
raznimi esencami. Cene jako zmerne.
Kupuje oikana vina.